

Metronet*

Metronet telekomunikacije d.d.
Ulica grada Vukovara 269d
HR-10000 Zagreb
T + 385 1 6327 000
F + 385 1 6327 011
W www.metronet.hr

**HRVATSKA AGENCIJA ZA POŠTU
I ELEKTRONIČKE KOMUNIKACIJE**

Jurišićeva 13
10 000 Zagreb

n/r Predsjednika Vijeća, g. Miljenka Krviška

U Zagrebu, 27.10.2011.godine

PREDMET: JAVNA RASPRAVA – očitovanje i komentari Metroneta na prijedlog Pravilnika o načinu i uvjetima pristupa i zajedničkog korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme

PODNEŠAK METRONETA

I Naslov je dana 06.10.2011. godine objavio na svojim internetskim stranicama javnu raspravu o prijedlogu Pravilnika o načinu i uvjetima pristupa i zajedničkog korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme (dalje u tekstu: Pravilnika EKI). Metronet telekomunikacije d.d., Ulica grada Vukovara 269/d, Zagreb (dalje u tekstu: Metronet) ovim putem izražava zadovoljstvo u spremnošću regulatora za nužnošću usklađivanja navedenog pravilnika sa odredbama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o elektroničkim komunikacijama (NN br. 90/11, dalje u tekstu: ZEK).

Uvodno Metronet ističe kako je, prilikom usklađivanja prijedloga Pravilnika EKI s novim zakonskim tekstom, potrebno uzeti u obzir postojeću situaciju „na terenu“ te je nužno regulirati i otvorena situacije koje su eskalirale u postupcima zajedničkog korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme (dalje zajedno: EKI). Prijedlozi izmjene priloženog Pravilnika EKI, koje Metronet iznosi u nastavku podneska, isključivo su usmjereni na racionalno i razmjerno zajedničko korištenje EKI, odnosno načela koja Agencija temeljem članka 5. stavka 3. ZEK-a primjenjuje u promicanju tržišnog natjecanja u obavljanju djelatnosti elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga te EKI. Naime, upravo racionalizacijom korištenja slobodnog prostora omogućava se pristup većem broju zainteresiranih operatora korisnika, čime se posljedično pridonosi razvoju tržišnog natjecanja. Prijedlozi Metroneta u ovoj javnoj raspravi usmjereni su na transparentnije i nediskriminirajuće korištenje EKI, gdje teret korištenja mora biti za sve telekom operatore tržišno prihvatljiv.

Metronet telekomunikacije d.d., poslovna banka 2340009-1110181822; Privredna banka Zagreb d.d.; MB: 1942425; OIB: 23269006802 Nadzorni odbor: T. Matić - predsjednik, P. Barišić, M. Čiček, D. Kopljar, J. Pehar, A. Ramljak, B. Škegro; Uprava: Ž. Lukač- predsjednik, S. Katinić, D. Rukavina, Z. Vrdoljak; Registarski sud: Trgovački sud u Zagrebu; MBS: 080523351; Temeljni kapital: 75.062.800,00 kn, uplaćen u cijelosti; Ukupan broj dionica: 750.628; Nominalni iznos jedne dionice: 100,00 kn.

II U nastavku su komentari i prijedlozi Metroneta na Pravilnik EKI:

Ad 1) Metronet predlaže izmjenu članka 6. stavka 7. Pravilnika EKI na sljedeći način:

“Prilikom korištenja cijevi maloga promjera i najveće mikrocijevi (MC 16/12) za uvlačenje svjetlovodnog kabela odgovarajućeg vanjskog promjera, mogu se koristiti cijevi maksimalnog vanjskog promjera, kako je dano u Tablici 9.:

Vanjski promjer kabela [mm]	Tip cijevi (max. vanjski promjer u mm)
≤ 10	MC 16/12* (16)
< 13,5	PE 20 (20)
< 18	PE 25 (25)
< 18	PE 32 (32)

*MC = mikrocijev

Obrazloženje:

Uzimajući u obzir dosadašnja iskustva naših vodećih operatora korisnika kao i kooperanata koji su radili na izgradnji naših svjetlovodnih mreža, predložili smo korigiranu Tablicu 9. Odmah napominjemo da je ista sukladna Pravilniku EKI iz razloga kako slijedi:

- **Metronet predlaže u Tablici 9. da parametar „kapacitet kabela“ ne bude obvezujućeg, nego isključivo orijentacionog karaktera (sukladno kako je Agencija već prepoznala i primijenila u Tablici 10):**

Budući da je u današnje vrijeme proizvodnja kabela značajno tehnološki napredovala (a koji razvoj se i nadalje očekuje u budućnosti), na način da su kabeli sve tanji (manjeg promjera), a s većim kapacitetom (dakle s većim brojem niti). S druge strane, racionalnost korištenja EKI izravno je vezana (samo) na **volumen** zauzetog slobodnog prostora, odnosno **promjer** korištenog kabela, dok je kapacitet (broj niti) sa aspekta racionalnosti korištenja EKI potpuno irelevantan parametar, tim više što je isti podložan stalnim promjenama, sukladno razvoju tehnologije proizvodnje kabela. Navedeni prijedlog Metroneta se temelji na iskustvenim rezultatima postojećeg stanja, a kojim se nužno rukovoditi pri reguliranju predmetnog pitanja. Činjenica je da broj niti svjetlovodnog kabela, osim što će s napretkom tehnologije biti u porastu (uz isti ili manji promjer kabela), isti nije od utjecaja na regulaciju pravila o popunjavanju slobodnog prostora, stoga je taj parametar nužno definirati kao neobvezujući, kako bi se izbjegle nepotrebne daljnje izmjene Pravilnika EKI s razvojem proizvodnje kabela.

- **Metronet predlaže prebaciti cijevi PE Ø20 u grupu s mikrocijevima.**

Sa stajališta načina korištenja zaštitnih cijevi, one se dijele na dvije ključne kategorije:

- Cijevi u koje se **kabel uvlači direktno**,
- Cijevi u koje se uvlači više mikrocijevi, odnosno i dodatne cijevi uz kabel

Sukladno navedenom, Pravilnikom EKI predviđeni tipovi cijevi dijele se kako slijedi:

- **MC 16/12 i PE Ø20:** cijevi u koje se **isključivo uvlači direktno samo kabel**
- **Ø25, Ø32, Ø40 (te Ø50 i veće):** cijevi u koje se uvlači **više cijevi manjeg promjera, odnosno i dodatne cijevi uz (postojeći) kabel**

To je jasno vidljivo iz Tablice 3. i Tablice 4. Pravilnika EKI, budući da:

- Tablica 3. uopće ne predviđa cijev Ø20 kao tip cijevi koja se **popunjava dodatnim cijevima (mikrocijevima)**, odnosno kombinacijom različitih tipova mikrocijevi,
- Tablica 4. u kontekstu cijevi malog promjera koje su zauzete s jednim svjetlovodnim kabelom, a čiji se slobodan prostor popunjava uporabom mikrocijevi, ne predviđa cijevi Ø20 i Ø25 (najmanja je cijev Ø32).

Budući da se Hrvatski telekom d.d. (dalje u tekstu: HT) kao infrastrukturni operator isključivo služi Tablicom 9. za određivanje cijena (zajedničkog korištenja EKI) po promjeru kabela u odnosu na vrstu cijevi, ovaj prijedlog logičan je slijed Pravilnika EKI jer je Tablicom 3. za cijev Ø25 predviđena mogućnost dodatne popune te ima smisla da ista ostane u postojećoj cjenovnoj kategoriji (trenutno 4,18 kn/m/g). Ali, sukladno gore navedenom, logično je i neophodno da cijev Ø20 bude premještena u nižu cjenovnu kategoriju (trenutno 2,36 kn/m/god), jer se, a kao što je ovdje obrazloženo, kao i u slučaju MC 16/12, u nju isključivo može uvlačiti samo kabel.

▪ **Metronet predlaže korigirati maksimalne vanjske promjere kabela u odnosu na cijevi malog promjera i najveće mikrocijevi.**

Promatrano sa stajališta tehnologije, a imajući u vidu da za PE cijevi Ø20 na više Prijedlog Pravilnika EKI (Tablica 6.) predviđa maksimalnu debljinu stjenke cijevi od 2 mm (uz dozvoljeno odstupanje +/- 0,4 mm), ne postoji tehnička prepreka da maksimalni dozvoljeni promjeri kabela po određenim cijevima budu korigirani, i to na način prikazan u prijedlogu izmjene Tablice 9, a kako je to ranije navedeno.

Pojašnjenje prijedloga izmjene Tablice 9 za svaku cijev kako slijedi:

- **MC 16/12* (16):** budući da je unutarnji promjer cijevi = 12 mm, kabel promjera 10 mm sasvim sigurno je tehnički izvedivo uvući u tu cijev,
- **PE 20 (20):** uvažavajući maksimalnu debljinu stjenke od 2,4 mm, kabel promjera 13,5 mm sasvim sigurno je tehnički izvedivo uvući u tu cijev (budući da je ova cijev, kao i MC, namijenjena isključivo direktnom uvlačenju kabela, a ne i dodatnih cijevi),
- **PE 25 (25):** u ovu cijev može se uvući ili kabel ili kombinacija mikrocijevi.

Ako ide kabel, onda ni u kojoj kombinaciji ne mogu ići i mikrocijevi i u tom slučaju nema razloga da se u nju ne uvuče kabel maksimalnog mogućeg promjera. U drugom slučaju, u ovu cijev idu samo mikrocijevi.

- **PE 32 (32):** uvažavajući maksimalnu debljinu stjenke od 2,4 mm te činjenicu da je ova cijev namijenjena (i) uvlačenju dodatnih cijevi, ima smisla i logike da maksimalni dozvoljeni promjer kabela ostane nepromijenjen (18 mm).

Posljedično bi usvajanje gore navedenih prijedloga Metroneta rezultiralo nužnošću za donošenjem odluke o izmjeni Odluke Agencije od 05.02.2010.g. (klasa: 344-01/09-01/965, ur.broj: 376-04-10-10), (koja je dodatno izmijenjena i odlukom Agencije od 22.12.2010. godine, klasa: 344-01/10-01/630, ur.broj: 376-04-10-06) kojom su cijene EKI, korigirane na način da je HT obavezan primijeniti prosječni ponderirani trošak kapitala na koje je Vijeće Agencije

izdalo suglasnost u okviru regulatorne računovodstvene dokumentacije, uz primjenu od primitka te odluke) na način da bi cijene zajedničkog korištenja EKI (WAK 11,93 %), radi promjena u kategorizaciji profila cijevi, iznosile:

1.1. cijevi velikog promjera (vanjski promjer 63-110 mm):	14,43 kn/m/god
1.2. cijevi PEHD 50 (vanjski promjer 50 mm):	12,23 kn/m/god
1.3. cijevi malog promjera (vanjski promjer 25-40 mm):	4,18 kn/m/god
1.4. mikrocijevi/cijevi vanjskog promjera 3-20 mm:	2,36 kn/m/god

Ad 2.) Metronet predlaže u članku 9. Pravilnika EKI dodavanje novog stavka (stavka 14.) koji

glasi:

„U odnosu na kabele uvučene bez zaštitih cijevi koji su položeni prije stupanja na snagu Pravilnika o načinu i uvjetima pristupa i zajedničkog korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme (NN br. 154/08) i za koje je prepoznato vlasništvo u postupku ozakonjenja prema odredbama ovog članka, najam za korištenje kabela kanalizacione naplaćuje se prema volumenu koji ti kabele zauzimaju u kabelaškoj kanalizacioni ekvivalentno volumenu kojeg bi u kabelaškoj kanalizacioni zauzimale cijevi istog promjera.“

Obrazloženje:

Obzirom da se „stari“ kabele (uvučeni prije stupanja na snagu Pravilnika o načinu i uvjetima pristupa i zajedničkog korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme, NN br. 154/08) ne mogu tretirati kao novouvučeni (sukladno članku 3. stavku 12. Pravilnika EKI) Pravilnikom EKI nije određeno na koji će se način obračunavati najam tih kabela, a postojeći način izračuna nije transparentan budući da nije logično niti svrsishodno da se prostor zauzet od pojedinog kabela bez zaštitne cijevi tretira kao kabele uvučen prema Pravilniku EKI. Stoga je potrebno u Pravilniku EKI jasno i nedvosmisleno odrediti način obračuna najma tih kabela.

Naime, u situaciji postojećih („starih“) kabela, logično je da se ti kabele neće rezati i izvlačiti kako bi se kroz istu trasu EKI prvo uvlačile zaštitne cijevi, pa tek onda u njih pojedinačni kabele, nego se situacija rješava kroz proces uzakonjenja postojećih kabela.

S obzirom na to da je volumen kojeg ti kabele zauzimaju u EKI jednak volumenu kojeg bi zauzele cijevi istog promjera, logično je da se takvi kabele moraju tretirati po načelu presjek kabela = presjek cijevi (sukladno čijem promjeru se određuje cjenovna kategorija).

Ad 3.) Metronet predlaže brisanje stavka 23. u članku 3. Pravilnika EKI.

Obrazloženje:

Obzirom da je priloženim Pravilnikom EKI brisan stavak 24., Metronet je mišljenja kako je nužno brisati i stavak 23., budući da je način korištenja cijevi promjera 50 mm ili 40 mm dovoljno reguliran u stavku 21. istog članka 3. Pravilnika EKI. Dodatno, kao primjer nelogičnosti ove odredbe može poslužiti realan slučaj iz prakse, kada imamo trasu dugačku 10-ak i više kilometara i jednu cijev u kojoj je samo jedan kabele. Prema predloženom Pravilniku, nema mogućnosti uvlačenja nikakvog kabela i kombinacija mikrocijevi, nego se mora ponovo kopati, a što je protivno načelu racionalizacije korištenja slobodnog prostora u EKI.

Ad 4) Metronet predlaže u članku 8. dodati novi stavak (stavak 17.) Pravilnika EKI:

Niti u zakonskom (ZEK) niti u važećim podzakonskim propisima nije određeno dokazivanje ovlaštenja za zaključenje ugovora o pristupu i zajedničkom korištenju EKI za pojedinačne trase, odnosno ne postoji obveza

za infrastrukturnog operatora prethodnog dokazivanja ovlaštenja statusa infrastrukturnog operatora za trasu za koju se zahtjeva zajedničko korištenje EKI. Prethodno dokazivanje ovlaštenja je nužno kako bi se izbjegle situacije u kojima je Operator korisnik podnio zahtjev za pojedinu trasu, koji je prihvaćen od strane HT-a, a naknadno se utvrdi u postupcima ozakonjenja (u odnosu na druge operatore) pokrenutim od strane HT-a kako isti uopće nema status infrastrukturnog operatora na toj trasi. Navedeno potkrjepljuje i Rješenje Agencije od 06.07.2011.g. (klasa: 344-01/09-01/1397, ur. broj: 376-10/HP-11-32 (JŠ), (dalje u tekstu: Rješenje Agencije) u kojem je utvrđeno da HT nije dokazao status infrastrukturnog operatora na trasama (npr. EKI grad Dubrovnik, EKI grad Čakovec, EKI grad Bjelovar i dr.), iako je za pretpostaviti da su na tim trasama pojedini operatori imali zaključen ugovor o najmu EKI. Također, Metronet upućuje i na Rješenje Agencije od 15.06.2011.g. (klasa UP/I-344-01/10-01/4625, urbroj: 376-04/HP-11-12 (DM) sukladno kojem na pojedinim trasama EKI u Šibeniku nije moguće utvrditi tko je infrastrukturni operator.

Nadalje, čak ni Standardna ponuda o načinu i uvjetima pristupa i zajedničkog korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme (kabelske kanalizacije) HT-a ne poznaje kategoriju odbijanja zahtjeva (članak 3.5.) iz razloga da na traženoj trasi EKI HT nema status infrastrukturnog operatora.

Kako je status operatora korisnika jednostavno utvrditi uvidom u popis operatora na stranicama Agencije, takva analogija nije provediva i za utvrđivanje infrastrukturnog operatora. Iz dostupnih potvrda o pravu puta nisu razvidni i dostupni svi potrebni podaci, a isto tako pojam infrastrukturnog operatora obuhvaća širi pojam od zasnivanja samo prava puta. Iz navedenog proizlazi kako operatori korisnici u sklapanju ugovora o najmu EKI se mogu jedino rukovoditi načelom *bonae fidei*.

Kako bi se izbjeglo sklapanje ugovora s operatorom za kojeg se naknadno utvrdi da zapravo nema status infrastrukturnog operatora na trasi koja je predmet ranije sklopljenog ugovora, u cilju izbjegavanja pokretanja mogućih parnica radi povrata stjecanja bez osnove, primarno je potrebno u okviru Pravilnika EKI regulirati: **dokazivanje ovlaštenja za sklapanje ugovora o pristupu i zajedničkom korištenju EKI** u odnosu na infrastrukturnog operatora (u naravi ugovor o najmu EKI za pojedinu trasu).

Navedeni prijedlog Metronet smatra u cijelosti osnovanim, tim više što je i za pokretanje postupka ozakonjenja infrastrukturni operator dužan dokazati svoj status **infrastrukturnog operatora za pojedinu trasu** (članak 5. a. Pravilnika EKI). Nadalje, i sukladno odredbama obveznog prava ugovor o najmu može sklapati, odnosno status najmodavca može imati samo *vlasnik stvari ili stvarnopravni ovlaštenik koji može na drugog prenijeti izvršavanje svog prava*.

Međutim u svakom slučaju prema kogentnoj odredbi lex specialisa ZEK-a (članak 30. stavak 2.): **Infrastrukturni operator mora omogućiti operatoru korisniku, uz naknadu i na temelju sklopljenog ugovora, pristup i zajedničko korištenje svoje elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme, uključujući i komunikacijske instalacije unutar zgrade, koje su u vlasništvu infrastrukturnog operatora ili do prve sabirne ili razdjelne točke, ako su ispunjeni odgovarajući uvjeti pristupa i zajedničkog korištenja utvrđeni Pravilnikom iz stavka 9. ovog članka ...**

Navedeno je u skladu s odredbama koje uređuju vlasničkopravne odnose.

Sukladno svemu navedenom; Metronet predlaže da u Pravilniku EKI:

a) dodavanje novih stavaka 17. i 18. u članku 8. koji glase:

„Infrastrukturni operator dužan je Operatoru korisniku dostaviti dokaz da je infrastrukturni operator na predmetnoj trasi kabelske kanalizacije (npr. potvrdu o pravu puta) istodobno sa obavijesti o mogućnosti zajedničkog korištenja kabelske kanalizacije na traženoj trasi, a najkasnije uz dostavu prvog računa izdanog na ime zajedničkog korištenja kabelske kanalizacije za tu trasu.

Ukoliko Infrastrukturni operator ne postupi sukladno obvezi iz prethodnog stavka, smatrat će se da ugovor o pristupu i zajedničkom korištenju kabelske kanalizacije za tu trasu nije niti sklopljen, a sve troškove predviđene Pravilnikom koji su nastali u svrhu sklapanja tog ugovora obvezan je snositi Infrastrukturni operator.“

Posljedično gore predloženom, trebalo bi u tom slučaju nastalu situaciju regulirati, unošenjem odredbi u tekst Pravilnika EKI kako slijedi:

„U slučaju nastupa posljedica iz stavka 18. ovog članka, neće se smatrati da Operator korisnik koristi kabelsku kanalizaciju bez sklopljenog ugovora o pristupu i zajedničkom korištenju kabelske kanalizacije (s infrastrukturnim operatorom), ukoliko Operator korisnik u razumnom roku pokrene postupak utvrđivanja Infrastrukturnog operatora pred Agencijom. U tom slučaju najam za korištenje kabelske kanalizacije Operator korisnik uplaćivat će na poseban račun Agencije, koji se vodi isključivo za tu svrhu

Od konačnosti odluke Agencije o utvrđivanju osobe Infrastrukturnog operatora na cjelokupnoj korištenoj trasi kabelske kanalizacije, Operator korisnik će nadalje plaćati najam iste Infrastrukturnom operatoru, nakon što se iscrpe sredstva doznačena s računa Agencije iz prethodnog stavka na račun Infrastrukturnog operatora.

Neovisno od navedenog u prethodnom stavku, ukoliko Agencija utvrdi da je Operator korisnik započeo s plaćanjem najma za korištenje kabelske kanalizacije prije datuma od kojeg Infrastrukturni operator ostvaruje svoje pravo Infrastrukturnog operatora na pojedinoj trasi kabelske kanalizacije (npr. od kada je ishodio potvrdu o pravu puta), novčani iznos uplaćen do tog datuma vraća se Operatoru korisniku, a novčani iznos uplaćen nakon tog datuma doznačuje se s računa Agencije na račun Infrastrukturnog operatora.

Ukoliko se u roku od 120 dana od pokretanja postupka utvrđivanja osobe Infrastrukturnog operatora za pojedinu trasu kabelske kanalizacije ne utvrdi osoba Infrastrukturnog operatora sva sredstva uplaćena na račun Agencije u svrhu korištenja kabelske kanalizacije, sukladno stavku 19. ovog članka, vraćaju se Operatoru korisniku.“

b) dodavanje nove točke b) u članku 12. stavku 5. koja glasi:

„ b) dokaz infrastrukturnog operatora da na trasi / dijelu trase kabelske kanalizacije koja čini predmet ugovora ima status infrastrukturnog operatora (npr. potvrda o pravu puta)“

postojeća točka b) postaje točka c) i tako redom.

Ad 5.) Reguliranje korištenja EKI nepoznatog infrastrukturnog operatora.

Metronet ističe da se i ovim izmjenama Pravilnika EKI sustavno ignorira nužnost reguliranja korištenja EKI nepoznatog vlasnika, bez statusa infrastrukturnog operatora. Navedeno pitanje predstavlja alarmantnu situaciju, a što potvrđuje i nedavno Rješenje Agencije od 06.07.2011.g. kojim je utvrđeno da HT nije dokazao status infrastrukturnog operatora na u rješenju navedenim trasama EKI (ranije citirani gradovi) čime je sada i izričito utvrđeno da određene trase EKI nemaju vlasnika, odnosno infrastrukturnog operatora.

S obzirom na to da, bez zaključenog ugovora s infrastrukturnim operatorom, operator korisnik ne može koristiti EKI (članak 30. st. 2. ZEK), a isti da bi mogao pružati elektroničke komunikacijske usluge mora koristiti EKI, to je nužno u Pravilniku propisati postupak utvrđivanja statusa infrastrukturnog operatora, a koji postupak Agencije u tom slučaju ne može trajati dulje od 30 dana. Navedeni rok odgovara roku iz članka 8. stavka 16. u situaciji pasivnosti infrastrukturnog operatora na podneseni zahtjev.

Nadalje Metronet ovdje ističe kako je navedeno nužno regulirati po članku 5. stavku 2. točki 7. i stavku 3. istog članka ZEK-a. Bez propisivanja procesa, HT kao infrastrukturni operator će i dalje dodatno monopolizirati svoj položaj i ograničavati alternativne operatore u korištenju EKI.

Naime, zakon i Pravilnik EKI daju mogućnost infrastrukturnom operatoru da radi zaštite svojih prava pokreće postupke ozakonjenja, međutim, na istovjetan način potrebno je, radi promicanja zajedničkog korištenja EKI, propisati postupke kojima će se utvrditi status infrastrukturnog operatora za pojedinačne trase, budući da će u protivnom operatori korisnici imati „vezane ruke“. Navedena situacija je u cijelosti paradoksalna jer:

- postoji izgrađen EKI
- operator korisnik želi sklopiti ugovor o pristupu i zajedničkom korištenju kabelske kanalizacije kako bi mogao pružati usluge krajnjim korisnicima
- ne postoji razrađen sustav utvrđivanja statusa Infrastrukturnog operatora.

Sukladno svemu navedenom, a iz razloga situacija koje se sve češće pojavljuju u praksi, Metronet ovaj prijedlog smatra osnovanim.

III Zaključno, Metronet predlaže da Naslov pri donošenju konačnog teksta Pravilnika o načinu i uvjetima pristupa i zajedničkog korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukture prihvati prijedloge Metroneta iznesene u ovom podnesku.

S poštovanjem,

Metronet telekomunikacije d.d.